

Literatura

1000 let kláštera na Ostrově (999–1999): sborník příspěvků k jeho hmotné kultuře v raném a vrcholném středověku, Národní muzeum, Praha 2003

AH, *Analecta hymnica medii aevi* – svr. DREVES, M.G.

ANGERER, J.F. – TRUMLER, G. (Abbildungen) – SCHAUMBERGER, H. (ed.), *Klösterreich – Die Stifte und Klöster in Bayern, Österreich und der Schweiz*, Molden, Wien 1978

AUDA, A., *L'École musicale liégeoise au Xe siècle. Étienne de Liège*, Bruxelles 1923

AUF DER MAUR, H., Feste und Gedenktage der Heiligen, in AUF DER MAUR, H. – HARNONCOURT, Ph., *Feiern im Rhythmus der Zeit II/1. Der Kalender / Feste und Gedenktage der Heiligen* (Gottesdienst der Kirche. Handbuch der Liturgiewissenschaft 6,1), Pustet, Regensburg 1994, s. 65–357

AVRIL, F., *Metz enluminée : autour de la Bible de Charles le Chauve : trésors manuscrits des églises messines*, Editions Serpenoise, Metz 1989

AVRIL, F. – RABEL, C., *Manuscrits enluminés d'origine germanique*, Bibliothèque nationale de France, Paris 1995

BARTOŠ, F.M., *Soupis rukopisů Národního musea v Praze*, I, II, Melantrich, Praha 1926, 1927

BATSELIER, P. (ed.), *Benedictus – Symbol abendländischer Kultur*, Belser Verlag, Stuttgart – Zürich 1998

BEISSEL, S. – APPUHN, H. (Vorwort), *Die Verehrung der Heiligen und ihrer Reliquien in Deutschland im Mittelalter*, I, II, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1976 (druhé vydání)

- BISCHOFF, B., *Die südostdeutschen Schreibschulen und Bibliotheken der Karolingerzeit*, I. *Die bayerischen Diözesen*, Harrassowitz, Wiesbaden 1960; II. *Die vorwiegend österreichischen Diözesen*, Harrassowitz, Wiesbaden 1980
- BISCHOFF, B., Literarisches und künstlerisches Leben in St. Emmeram (Regensburg) während des frühen und hohen Mittelalters, in TENTÝŽ, *Mittelalterliche Studien. Ausgewählte Aufsätze zur Schriftkunde und Literaturgeschichte*, II, Hiersemann, Stuttgart 1967, s. 77–115
- BISCHOFF, B., *Paläographie des römischen Altertums und des abendländischen Mittelalters*, E. Schmidt, Berlin 1979 (2. vydání 1986)
- BLUME, F. – FINSCHER, L., (ed.), *Musik in Geschichte und Gegenwart* (MGG), Bärenreiter, Kasel – Basel 1994–2008 (encyklopédická příručka)
- BOHÁČ, Z., *Ostrov. Tisíciletá historie zmařeného kláštera*, Regionální muzeum, Jílové u Prahy 1999
- CAO – svr. HESBERT, R.-J.
Carmina Burana. Die Lieder der Benediktbeurer Handschrift. Zweisprachige Ausgabe (nach der kritischen Edition von A. Hilka und O. Schumann 1930–1970). Anmerkungen und Nachwort (s. 837–862) von G. Bernt, Deutscher Taschenbuch Verlag, München 1983 (2. vydání)
- CDB – *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae*, Tomus I, Sumptibus comitiorum Regni Bohemiae, Pragae 1904–1907; Tomus II, Sumptibus comitiorum Regni Bohemiae, Pragae 1912
- CEJPEK, J. a kol., *Dějiny knihoven a knihovnictví*, Karolinum, Praha 2002
- DÉCARREUX, J., Geschichte des benediktinischen Mönchtums, in BATSELIER, P. (ed.), *Benedictus – Symbol abendländischer Kultur*, Belser Verlag, Stuttgart – Zürich 1998, s. 145–378
- DREVES, M.G. – BLUME, C. – BANNISTER, H.M., (ed.), *Analecta hymnica medii aevi*, Fues's Verlag, (R. Reisland), Leipzig 1886–1922

- ECO, U., *Kunst und Schönheit im Mittelalter*, C. Hanser Verlag, München – Wien 1991
- EMLER, J., Ein Necrologium des ehemaligen Klosters Ostrow, in *Sitzungsberichte der königlichen böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften*, 1878, s. 346–354
- FALVY, Z. – MEZEY, L., *Codex Albensis – Ein Antiphonar aus dem 12. Jahrhundert* (Graz Univ.Bibl. Ms. Nr. 211), Akadémiai Kiadó, Budapest – Akademische Druck- und Verlagsanstalt, Graz 1963
- FERRARI, M.C., *Sancti Willibrordi venerantes memoriam. Echternacher Schreiber und Schriftsteller von den Angelsachsen bis Johann Bertels*, Publications du Centre luxembourgeois de documentation et d'études médiévales 6, Luxembourg 1994
- FRIED, J., Gnesen – Aachen – Rom. Otto III. und der Kult des hl. Adalbert. Beobachtungen zum älteren Adalbertsleben, in BORGOLTE, M. (ed.), *Polen und Deutschland vor 1000 Jahren* (Europa im Mittelalter, 5), Akad.-Verl., Berlin 2002, s. 235–279
- GRABNER, E., „In gremio Matris sedet Sapientia Patris“. Zur Ikonographie eines „verletzten Kultbildes“, in *Leitmotive. Kulturgeschichtliche Studien zur Traditionsbildung, Festschrift für D. R. Moser*, M. Lassleben, Kallmünz 1999, s. 509–527
- GREGORIUS MAGNUS sv. MIGNE, J. P., MORICCA, U., DE VOGÜÉ, A.
- HALLINGER, K., *Gorze – Kluny*, Akademische Druck- u. Verlagsanstalt, Graz 1971
- HANKELN, R., Die Antiphonen des Dionysius-Offiziums in Clm 14872 (St. Emmeram, Regensburg, 16. Jh.), in BERSCHIN, W. – HILEY, D., (ed.), *Die Offizien des Mittelalters. Dichtung und Musik*, Schneider, Tutzing 1999, s. 109–128
- HANKELN, R. (ed.), *Historiae Sancti Dionysii Areopagitae. St. Emmeram, Regensburg, ca. 1050/16. Jh.*, Institute of Mediæval Music, Ottawa 1998 (Wissenschaftliche Abhandlungen. Reihe Historiae 65/3)

- HECHT, F., *Das Homiliar des Bischofs von Prag*, Mercy, Praha 1863
- HEMMERLE, J., *Die Benediktinerklöster in Bayern*, Germania Benedictina, II, Bayerische Benediktiner-Akademie, Ottobeuren – Kommissionsverlag Winfried-Werk, Augsburg 1970
- HESBERT, R.-J. (ed.), *Corpus Antiphonalium Officii* (CAO), 6 sv., Herder, Roma 1963–1979
- HLAVÁČEK, I., Středověké soupisy knih a knihoven v českých zemích, in *Acta Universitatis Carolinae – Philosophica et Historica, Monographia*, Praha 1964
- HLAVÁČEK, I., Příspěvky k starším dějinám knihovny břevnovského kláštera, in *Milénium břevnovského kláštera (993–1993)*, Karolinum, Praha 1993, s. 53–65
- HLAVÁČEK, I., Bludné cesty českých středověkých rukopisů, in *Acta Universitatis Carolinae. Philosophica et Historica*, 1 (1998), Studia Historica XLVIII, Karolinum, Praha 2000, s. 59–66
- HLAVÁČEK, I., Přehledné dějiny českých a moravských knihoven do počátku novověku (cca 1526), in CEJPEK, J. a kol., *Dějiny knihoven a knihovnictví*, Karolinum, Praha 2002, s. 79–114
- HLAVÁČEK, I., *Knihy a knihovny v českém středověku*, Karolinum, Praha 2005
- HLAVÁČKOVÁ, H.J., Ostrovske žaltář, in *1000 let kláštera na Ostrově (999–1999): sborník příspěvků k jeho hmotné kultuře v raném a vrcholném středověku*, Národní muzeum, Praha 2003, s. 121–132
- HOFFMANN, H., *Buchkunst und Königtum im ottonischen und fruh-salischen Reich*, I. Textband, II. Abbildungen (Schriften der Monumenta Germaniae Historica, 30, I, II), A. Hiersemann, Stuttgart 1986
- HOFMANN, J. (ed.), *Tausend Jahre Benediktiner in den Klöstern Břevnov, Braunau und Rohr* (Studien und Mitteilungen zur Geschichte des Benediktinerordens, Ergänzungsband, 33), EOS Verlag, St. Ottilien 1993 (srv. ZESCHICK, J.)
- HOMOLKA, J., Románské sochařství, in PETRASOVÁ, T., – LORENZOVÁ, H., (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění. Od počátků do konce středověku*, I/1, Academia, Praha 1984, s. 92–102

- HORČIČKA, A., Eine Handschrift des Klosters Ostrow aus dem Jahre 1403, / = ms. 124 Schlägl/, in *Mittheilungen des Vereins für Geschichte der Deutschen in Böhmen*, 37 (1899), s. 308–324
- HOSTLOVSKY, C., *Memoria Subrupensis seu Descriptio rerum memorabilium levati monasterii s. Johannis sub Rupe*, 1790,
- KOZLER, D. – WINTERA, L., (ed.), in *Wissenschaftliche Studien und Mitteilungen aus dem Benedictiner und Cisterzienser Orden mit besonderer Berücksichtigung der Ordensgeschichte und Statistik*, 1 (1880), č. 4, s. 110–142; 11 (1890), s. 296–306, 448–463, 613–632
- HUŇÁČEK, V., Sázava v širších vztazích a souvislostech, in *Sázava. Památník staroslověnské kultury v Čechách*, Odeon, Praha 1988, s. 271–307
- HUŇÁČEK, V., Ostrov zwischen Břevnov und Sázava, in *Boleslav II. Der tschechische Staat um das Jahr 1000. Internationales Symposium Praha 9.-10. Februar 1999*, Filosofia, Prag 2001, s. 463–480
- CHALOUPECKÝ, V. – RYBA, B., *Středověké legendy prokopské*, Nakladatelství Československé akademie věd, Praha 1953
- CHARVÁT, P., *Boleslav II. Sjednotitel českého státu*, Vyšehrad, Praha 2004
- CHARVÁTOVÁ, K., *Václav II. Král český a polský*, Vyšehrad, Praha 2007
- JAKOBSON, R., Verš staročeský, in *Československá vlastivěda*, III. *Jazyk*, Sfinx, Bohumil Janda, Praha 1934, s. 429–459
- JAKOBSON, R., Nejstarší české písni duchovní, in TENTÝŽ, *Selected Writings*, VI/1, Mouton Publishers, Berlin – New York – Amsterdam 1985, s. 355–375
- KADLEC, J., *Svatý Prokop, český strážce odkazu cyrilometodějského*, Křesťanská akademie, Řím 1968
- KADLEC, J., *Přehled církevních českých dějin*, 1, 2, Křesťanská akademie, Řím 1987
- KADLEC, J., *Katoličtí exulantí čeští doby husitské*, Zvon, Praha 1990
- KARNOWKA, G.-H., *Breviarium Passaviense : Das Passauer Brevier im Mittelalter und die Breviere der altbayerischen Kirchenprovinz*

- (Münchener theologische Studien, Systematische Abteilung II., sv. 44), EOS, St. Ottilien 1983
- KELLER, H., *Otoni : Jindřich I. Ptáčník, Ota I., II., III., Jindřich II.*, Vyšehrad, Praha 2004
- KLOPSCH, P., *Einführung in die Dichtungslehren des lateinischen Mittelalters*, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1980
- KOHLSCHEIN, F., *Der Paderborner Liber ordinarius von 1324. Textausgabe mit einer strukturgeschichtlichen Untersuchung der antiphonalen Psalmodie*, Selbstverlag des Altertumsvereins, Paderborn 1971 (Studien und Quellen zur westfälischen Geschichte, 11)
- KRAUS, A., *Die Translatio S. Dionysii Areopagitae von St. Emmeram in Regensburg* (Sitzungsberichte der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, Jg. 1972, Heft 4), Verlag der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, München 1972
- KURZEJA, A., *Der älteste Liber ordinarius der Trierer Domkirche (Anfang 14. Jh.)*, Liturgiewissenschaftliche Quellen und Forschungen 52, Aschendorffsche Verlagsbuchhandlung, Münster 1970
- LEHÁR, J., *Česká středověká lyrika*, Vyšehrad, Praha 1990
- LEHÁR, J., Vznik české literatury: pokus o rekapitulaci problematiky, in *Listy filologické*, 116 (1993), s. 18–39
- LEHÁR, J., *La letteratura ceca medievale. Definizione concettuale e struttura evolutiva – Česká středověká literatura. Definice pojmu a struktura vývoje*, Forum, Udine 2003
- LEHNER, J.B., Die mittelalterlichen Kirchen-Patrozinien des Bistums Regensburg, in *Verhandlungen des Historischen Vereins für Oberpfalz und Regensburg*, 94, Haas, Regensburg 1953, s. 5–82
- Lexikon české literatury, 3/II, Academia, Praha 2000
- MAŠÍN, J., Románské malířství, in PETRASOVÁ, T., – LORENZOVÁ, H., (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění. Od počátků do konce středověku*, I/1, Academia, Praha 1984, s. 102–127
- MERHAUTOVÁ, A., Ostrovský klášter a jeho výroba keramiky, in *1000 let kláštera na Ostrově (999–1999): sborník příspěvků k jeho hmotné kultuře v raném a vrcholném středověku*, Národní muzeum, Praha 2003, s. 29–42

- MERHAUTOVÁ, A. – SPUNAR, P., *Kodex Vyšehradský. Korunovační evangelistář prvního českého krále*, Academia, Praha 2006
- METZGER, F. – FEUERSTEIN-PRASSER, K., *Die Geschichte des Ordenslebens*, Herder, Freiburg im Breisgau 2006
- MGG – sv. BLUME, F. – FINSCHER, L., (ed.), *Musik in Geschichte und Gegenwart*
- MIGNE, J.P. (ed.), *Sancti Gregorii Papae I, cognomento Magni, Opera omnia. Dialogi Libri IV*, in *Patrologiae Cursus Completus. Series Latina* (PL), 77,127–432, Paris 1896
- MÖLLER, H., Zur Reichenauer Offiziumstradition der Jahrtausendwende, in *Studia Musicologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, T. 29, Fasc. 1/4 (1987), s. 35–61
- MÖLLER, H., *Das Quedlinburger Antiphonar*, I–III (Untersuchungen, Edition, Faksimile; 11.Jh.), Verlag H. Schneider, Tutzing 1990
- MORICCA, U. (ed.), *Gregorii Magni Dialogi Libri IV*, Tipografia del Senato : Istituto storico italiano, Rome 1924
- MOSZYŃSKI, L., *Wstęp do filologii słowiańskiej*, PWN, Warszawa 1984
- PATERA, A., České a starobulharské glosy XII století v latinském rukopise kapitulní knihovny v Praze, in *Časopis Musea království Českého*, 52 (1878), s. 536–557
- PATERA, A., Staročeská píseň o božím těle ze XIII. století, in *Časopis Musea království Českého*, 56 (1882), s. 103–122
- PATERA, A. – PODLAHA, A., *Soupis rukopisů knihovny metropolitní kapitoly pražské*, díl I. (A–E), Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, Praha 1910
- PL – sv. MIGNE, J.P.
- PODLAHA, A. – ŠITTNER, E., *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém*, 2/2, Knihovna kapitulní, Nákladem Archaeologické kommisie při České akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, v Praze 1903
- PODLAHA, A., Paběrky z rukopisů knihovny metropolitní kapitoly v Praze, in *Věstník České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění*, 18 (1909), s. 328–335

- POLC, J.V., *Posvátná liturgie*, Křesťanská akademie, Řím 1981
- POLC, J.V., Zázrak v Bolseně a Petr z Prahy, in TENTÝŽ, *Česká církev v dějinách*, Akropolis, Praha 1999, s. 83–97
- PRAŽÁK, E., Nad záznamem Ostrovske písne, in *Stati o české středověké literatuře*, Euroslavica, Praha 1996, s. 99–102
- PRÖLL, L., *Geschichte des Prämonstratenserstiftes Schlägl im oberen Mühlviertel*, Stiftsbibliothek Schlägl, Aigen i. M. 1980
- RATZINGER, J. (BENEDIKT XVI.), *Ježíš Nazaretský*, Barrister&Principal, Brno 2007
- REIFENBERG, H., *Stundengebet und Breviere im Bistum Mainz seit der romanischen Epoche*, Liturgiewissenschaftliche Quellen und Forschungen 40, Aschendorffsche Verlagsbuchhandlung, Münster 1964
- Sázava. Památník staroslověnské kultury v Čechách, Odeon, Praha 1988 (sborník s příspěvky K. Reichertové, E. Bláhové, V. Dvořákové a V. Huňáčka)
- SCHAEKEN, J., Die tschechisch-kirchenlavischen Patera-Glossen (St. Gregor-Glossen, Prager Glossen), in *Wiener Slavistisches Jahrbuch*, 35 (1989), s. 159–191
- SCHREINER, K., Hirsau und die Hirsauer Reform. Lebens- und Verfassungsformen einer Reformbewegung, in FAUST, U. – QUARTHAL, F., *Die Reformverbände und Kongregationen der Benediktiner im deutschen Sprachraum*, Germania Benedictina, I, Eos Verlag, St. Ottilien 1999, s. 89–124
- SICHÁLEK, J., K interpretaci Ostrovske písne, in *Česká literatura*, 52 (2004), s. 599–622
- SOMMER, P., První dvě století benediktinských klášterů v Čechách, in *Studia mediaevalia Pragensia*, 2 (1991), s. 75–100
- SOMMER, P., Řezno a raně středověký Břevnov, in *Český časopis historický*, 93 (1995), s. 25–36
- SOMMER, P. (ed.), *Svatý Prokop, Čechy a střední Evropa*, Nakl. Lidové noviny, Praha 2006
- SOMMER, P., *Svatý Prokop. Z počátků českého státu a církve*, Vyšehrad, Praha 2007

- SPUNAR, P., *Kultura českého středověku*, Odeon, Praha 1987
- STADTMÜLLER, G. – PFISTER, B., *Geschichte der Abtei Niederaltaich : 741–1971*, Winfried-Werk, Ottobeuren-Augsburg 1971
- STEHLÍKOVÁ, D., Ostrovské náhrobky a pečeti z let 1220–1520, in *1000 let kláštera na Ostrově (999–1999): sborník příspěvků k jeho hmotné kultuře v raném a vrcholném středověku*, Národní muzeum, Praha 2003, s. 75–102
- Svatý Benedikt 480–1980*, Velehrad, Řím 1980
- SZÖVERFFY, J., *Die Annalen der lateinischen Hymnendichtung*, I, II, Schmidt, Berlin 1964, 1965
- SZÖVERFFY, J., *Marianische Motivik der Hymnen. Ein Beitrag zur Geschichte der marianischen Lyrik im Mittelalter* (Medieval Classics: Texts and Studies, 18), Classical Folia Editions, Leyden 1985
- ŠEBÁNEK, J., Datování rukopisů, in *Knihovna (vědecko-theoretický sborník)*, Orbis, Praha 1957, s. 28–40 (+ 4 obr. přílohy)
- ŠKARKA, A., *Nejstarší česká duchovní lyrika*, Orbis, Praha 1949; přetiskeno in TENTÝŽ, *Půl tisíciletí českého písemnictví*, Odeon, Praha 1986, s. 13–47
- TADRA, F., *Kulturní styky Čech s cizinou až do válek husitských*, Nákladem jubilejního fondu Král. České společnosti nauk, Praha 1897
- TROST, P., Drei Anmerkungen zur altschechischen Literatur, in *Wiener Slavistisches Jahrbuch*, 32 (1986), s. 71–76
- TRUHLÁŘ, J., *Catalogus codicum manu scriptorum latinorum, qui in c.r. bibliotheca publica atque Universitatis Pragensis asservantur*, I, II, Regia societas scientiarum Bohemica Pragae 1905, 1906
- TUREK, R., *Slavníkovci a jejich panství*, Kruh, Hradec Králové 1982
- TUREK, R., *Počátky české vzdělanosti. Od příchodu Slovanů do doby románské*, Vyšehrad, Praha 1988
- URBÁNKOVÁ, E., Historický úvod ke kodexu, in URBÁNKOVÁ, E. – STEJSKAL, K., *Pasionál Přemyslovny Kunhuty*, Odeon, Praha 1975, s. 9–20
- VIELHABER, G., *Catalogus codicum Plagensium (Cpl) manuscriptorum*, Lincii 1918

- VINTR, J., Žaltář muzejní se staročeskými glosami – edice a problém vzniku, in REINHART, J. (ed.), *Litterae Slavicae medii aevi, Francisco Venceslao Mareš sexagenario oblatae*, O. Sagner, München 1985, s. 401–424
- VINTR, J., *Die älteste tschechische Psalterübersetzung*, ÖAW, Wien 1986
- VINTR, J., Die tschechisch-kirchenlavischen Glossen des 12. Jahrhunderts in der Bibel Sign. 1190 der Nationalbibliothek in Wien (sog. Jagić-Glossen), in *Wiener Slavistisches Jahrbuch*, 32 (1986), s. 77–113
- VINTR, J., Styl dvou vrcholných děl nejstarší české duchovní lyriky – Ostrovske písně a Kunhutiny modlitby, in *Česká literatura*, 39 (1991), s. 313–328
- VINTR, J., František Václav Mareš, die Patera-Glossen und das ältere Tschechische, in REINHART, J. (ed.), *Slavica mediaevalia in memoriam Francisci Venceslai Mareš*, P. Lang, Frankfurt am Main 2006, s. 133–147
- VINTR, J., Glosa ke grafice Jagićových a Paterových glos, in ČORNEJOVÁ, M. – RYCHNOVSKÁ, L. – ZEMANOVÁ, J., (ed.), *Dějiny českého pravopisu (do r. 1902)*, Host, Brno 2010, s. 43–52
- VLČEK, P. – SOMMER, P. – FOLTÝN, D., *Encyklopedie českých klášterů*, Libri, Praha 1997
- DE VOGÜÉ, A. (ed.), *Grégoire le Grand, Dialogues*, I–III, Sources chrétiennes 251, 260, 265, Éditions du Cerf, Paris 1978–1980
- WAGNER, P., Zur mittelalterlichen Offiziumskomposition, in *Kirchenmusikalisches Jahrbuch*, 21 (1908), s. 13–32
- WEINGART, M., *Československý typ cirkevnnej slovančiny*, Slovenská akadémia vied a umení, Bratislava 1949
- WIHODA, M., Benediktinská kapitola v dějinách kláštera Hradisko u Olomouce, in OBŠUSTA, P. – JAN, L., (ed.), *Ve stopách sv. Benedikta* (sborník z konference Středověké kláštery v zemích Koruny české, konané 24.–25. května 2001 v Třebíči), Matica moravská, Brno 2002, s. 29–38
- WITTEKIND, S., *Altar – Reliquiar – Retabel: Kunst und Liturgie bei Wibald von Stablo*, Böhlau, Köln 2004

ZENDER, M., Die Verehrung des hl. Dionysius von Paris in Kirche und Volk, in DROGE, G. aj., (ed.), *Landschaft und Geschichte, Festschrift für Franz Petri zu seinem 65. Geburtstag*, Ludwig Röhrscheid Verlag, Bonn 1970, s. 528–551

ZESCHICK, J., Die Benediktiner in Böhmen und Mähren, in HOFMANN, J. (ed.), *Tausend Jahre Benediktiner in den Klöstern Břevnov, Braunau und Rohr* (Studien und Mitteilungen zur Geschichte des Benediktinerordens, Ergänzungsband, 33), EOS Verlag, St. Ottilien 1993, s. 3–82

ZESCHICK, J., *Benediktini a benediktinky v Čechách a na Moravě*, Benediktinské arciopatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty, Praha 2007 (ed. a doslov O. Koupil)